

WSPOMNIENIE
o prof. dr. hab. Józefie Dzieżycu
(1921-2000)

Prof. dr hab. inż. Józef Dzieżyc, emerytowany profesor zwyczajny Akademii Rolniczej we Wrocławiu, doktor *honoris causa* Akademii Rolniczej w Lublinie, założyciel i wieloletni kierownik Katedry Rolniczych Podstaw Kształtowania Środowiska, prodziekan Wydziału Melioracji Wodnych, prorektor i rektor wrocławskiej AR urodził się 14 marca 1921 roku, w Kazuliszkach w województwie nowogrodzkim, w rodzinie rolniczej. Do gimnazjum ogólnokształcącego, liceum pedagogicznego i następnie rosyjskiej szkoły średniej uczęszczał w stolicy swego rodzinnego powiatu Szczuczynie Nowogrodzkim.

Podczas okupacji niemieckiej pracował jako nauczyciel w szkole podstawowej rok w polskiej, a następnie w białoruskiej. Od roku 1942 działał w ZWZ – AK w obwodzie Szczuczyn Nowogrodzki. Jako żołnierz 7 batalionu „Ponurego” 77 pułku piechoty AK uczestniczył m.in. w rozbrojeniu żandarmerii i policji w Wasiliszkach i Szczuczynie, w akcji „Burza” i „Ostra Brama”.

Latem 1946 przyjechał do Wrocławia, gdzie studiował na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu i Politechniki uzyskując w 1951 roku dyplom magistra inżyniera nauk agrotechnicznych w zakresie uprawy roli i roślin. Od 1951 roku zaczął pracować na stanowisku asystenta w Katedrze Ogólnej Uprawy Roli i Roślin Wydziału Rolniczego WSR, przechodząc następnie we wrocławskiej uczelni rolniczej wszystkie szczeble kariery naukowej. Tytuł naukowy i stanowisko profesora nadzwyczajnego nauk rolniczych został Mu nadany przez Radę Państwa w 1964, a tytuł profesora zwyczajnego w 1973 roku. Prof. Józef Dzieżyc dążył do rozwoju zespołowych i interdyscyplinarnych badań naukowych – zarówno stosowanych jak i podstawowych. Zorganizował dwie stacje doświadczalne nawadniania roślin w Swojcu i Samotworze, gdzie od 1962 roku prowadzono badania z zakresu technologii i efektywności nawadniania deszczownianego, sterowania nawadnianiem za pomocą różnych metod, gospodarki wodnej roślin i gleby, współdziałania czynników przyrodniczych i antropogenicznych w kształtowaniu żyzności gleby i plonowania roślin.

Całość dorobku naukowego prof. Dzieżycyca liczy ponad 250 prac w tym 163 publikacje naukowe, 45 podręczników, książek i skryptów oraz 52 publikacje popularno-naukowe. Wyniki jego badań były referowane na licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych na 15 sympozjach organizowanych lub współorganizowanych przez Katedrę Rolniczych Podstaw Melioracji (po zmianie nazwy Katedrę Rolniczych Podstaw Kształtowania

Środowiska). Prof. Dzieżyc miał także znaczące osiągnięcia w kształceniu kadry naukowej. Pod Jego kierownictwem sześć osób pomyślnie zakończyło przewód doktorski, a siedem – przewody habilitacyjne.

Działalność organizacyjna prof. Dzieżycy objawiała się na wielu polach: pełnił bowiem liczne funkcje kierownicze na uczelni i w środowisku naukowym. Był kierownikiem Katedry Rolniczego Użytkowania Terenów Zmeliorowanych na Wydziale Melioracji Wodnych, kierownikiem Ośrodka Postępu Technicznego w Rolnictwie, a następnie dyrektorem Instytutu Rolniczych Podstaw Melioracji. W latach 1962-1965 był prodziekanem Wydziału Melioracji Wodnych, do 1965 roku prorektorem ds. RZD, a w latach 1969-1972 prorektorem ds. nauki. W roku 1981 został wybrany na stanowisko rektora AR i funkcję tę pełnił do pierwszych dni stanu wojennego.

W czasie wieloletniej działalności naukowej prof. dr hab. Dzieżyc brał aktywny udział w pracach wielu komitetów PAN, towarzystw i rad naukowych przy instytutach m.in.: Sekcji Sudeckiej w Komitecie Zagospodarowania Ziemi Górskich w Komitecie Zagospodarowania Ziemi Górskich, Komisji Mechanizacji, Nawożenia Gleb, Siewu i Zbioru w Komitecie Mechanizacji i Elektryfikacji Rolnictwa, Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Komisji ds. Podniesienia Żyzności i Zagospodarowania Gleb Lekkich, Zespołu Gospodarki Wodnej Roślin w Komitecie Hodowli i Uprawy Roślin (przewodniczący), Komitetu Techniki Rolniczej, Komitetu Melioracji, Łąkarstwa i Torfoznawstwa, Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Wrocławskiego Towarzystwa Naukowego, Międzynarodowej Komisji Techniki Rolniczej (CJGR), Polskiego Towarzystwa Nauk Agrotechnicznych, Komitetu Nagród Państwowych przy Prezesie Rady Ministrów.

W okresie swej pracy na Uczelni prof. Dzieżyc otrzymał 9 nagród ministra oraz 15 indywidualnych i zespołowych nagród JM Rektora Akademii Rolniczej we Wrocławiu. Senat Akademii Rolniczej w Lublinie nadał Mu najwyższą godność akademicką tytuł Honoris Causa Doctoris.

Prof. dr hab. Józef Dzieżyc posiadał szereg odznaczeń państwowych, resortowych i regionalnych oraz tytułów honorowych: Odznaka Tysiąclecia, 1966 r., Złoty Krzyż Zasługi, 1970 r., Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, 1973, Tytuł honorowy „Zasłużony Nauczyciel Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej”, 1979, Medal „Za zasługi dla Akademii Rolniczej”, Medal Wojska po raz 1 i 2, Londyn, 1948 r., Honorowa Odznaka Żołnierza AK Okr. „Now”, 1984 r., Krzyż Armii Krajowej, Londyn, 1990 r., Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, 1991 r.

Zmarł 22 grudnia 2000 roku, w wieku 79 lat. Spoczął na Cmentarzu Batowickim w Krakowie.

Q. F. F.

F. Q. S.

SUMMIS AUSPICIIS
SERENISSIMAE REI PUBLICAE POLONORUM

NOS

IOSEPHUS NURZYŃSKI

DOCTOR HABILITATUS, PROFESSOR EXTRAORDINARIUS
RERUM RUSTICARUM ACADEMIAE LUBLINENSIS
H. T. RECTOR MAGNIFICUS

MARIANUS WESOŁOWSKI

DOCTOR HABILITATUS, PROFESSOR EXTRAORDINARIUS
FACULTATIS AGRONOMICAE H. T. DECANUS

ET

LESZEK MALICKI

DOCTOR HABILITATUS, PROFESSOR ORDINARIUS
PROMOTOR RITE CONSTITUTUS

IN

VIRUM DOCTISSIMUM AC ILLUSTRISSIMUM

IOSEPHUM DZIEŻYC

SCIENTIARUM AGRONOMICARUM DOCTOREM HABILITATUM
PROFESSOREM ORDINARIUM

- QUI OPTIMA OMNIUM RERUM SCIENTIA ATQUE DOCTRINA MIRABILITER ELUXIT; SCHOLAM AD SCIENTIAM OECONOMIAE AQUARIAE ET GLEBAE ET PLANTARUM SPECTANTEM CONDIDIT AC ORDINAVIT;
- QUI PLURIMOS LIBROS DOCTOS NEC NON ENCHIRIDIA ACADEMICA ET IPSE CONSCRIPSIT ET AB ALIIS CONSCRIBENDA AC EDENDA CURAVIT ATQUE REGEBAT;
- QUI SE STUDENTIUM PRAECEPTOREM CLARISSIMUM, MAGISTRORUM ET DOCTORUM PROMOTOREM NOBILISSIMUM, DOCTORUM HABILITATORUM ET PROFESSORUM PAEDAGOGUM CELEBERRIMUM PRAESTITIT;
- QUI DE SCIENTIA ET DOCTRINA PRUDENTISSIME ORDINANDA ATQUE REGENDA OPTIME MERITUS EST

RERUM RUSTICARUM ACADEMIAE LUBLINENSIS

HONORIS CAUSA DOCTORIS

NOMEN ET DIGNITATEM, IURA ET PRIVILEGIA CONTULIMUS IN EIUSQUE REI FIDEM HASCE LITTERAS ACADEMIAE SIGILLO SANCIENDAS CURAVIMUS ATQUE NOMINA NOSTRA MANU PROPRIA SUBSCRIPSIMUS

LESZEK MALICKI

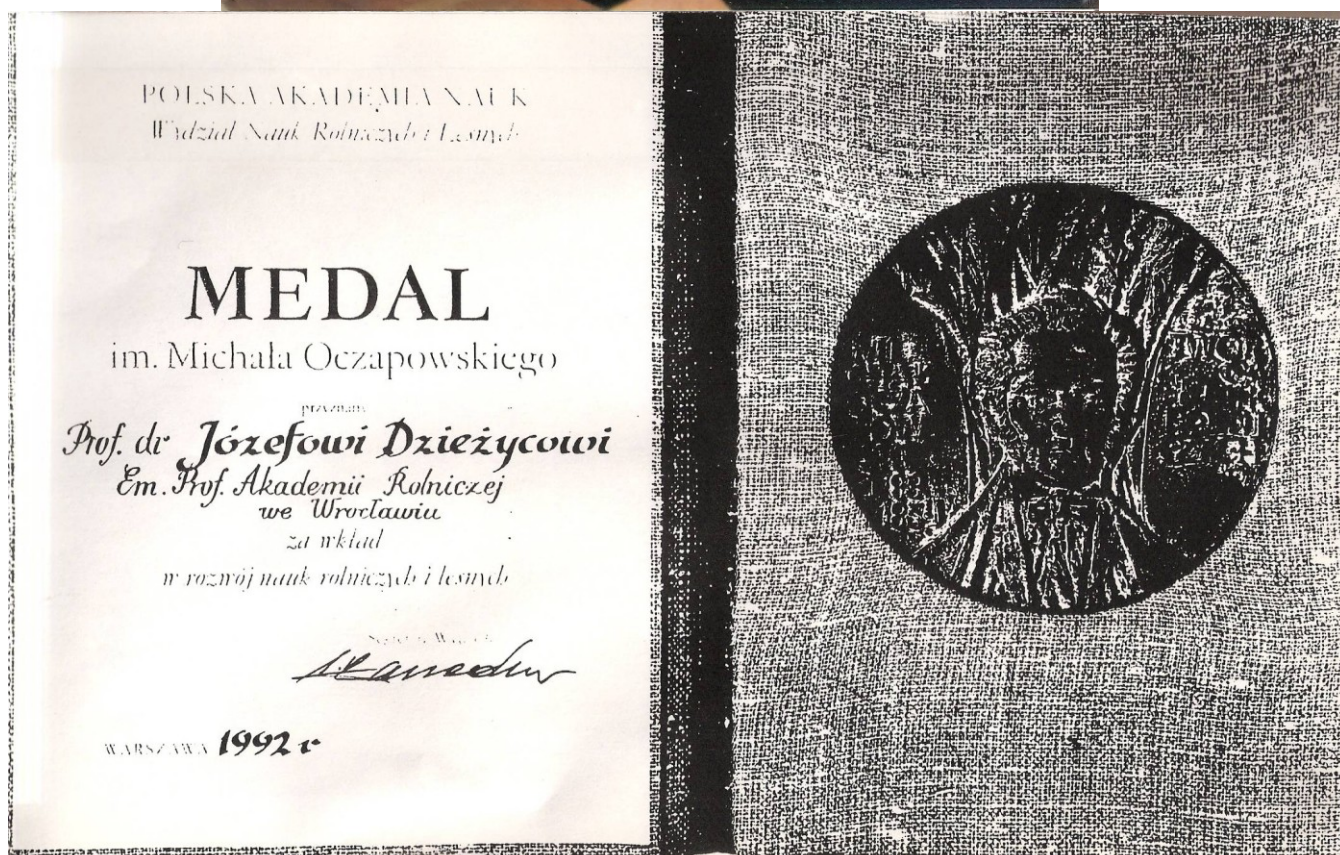
PROMOTOR

MARIANUS WESOŁOWSKI

DECANUS

IOSEPHUS NURZYŃSKI

H. T. RECTOR MAGNIFICUS

Opracował: dr hab.inż. Kazimierz Chmura (na podstawie wywiadu i publi. Zesz.nauk.AR we Wroc. Melior.XLI, 209).